

**BANSKOBYSŤRICKÝ
SAMOSPŤRÁVNÝ KRAJ**

**KNIŽNICA MATEJA HREBENDU
V RIMAVSKEJ SOBOTE**

V y h o d n o t e n i e
ČINNOSTI KNIŽNÍC OKRESU REVÚCA
ZA ROK 2011

2012

Vyhodnotenie činnosti knižníc okresu Revúca za rok 2011

I. HLAVNÉ ÚLOHY

1. Ciele

Knižnice v okrese Revúca v roku 2011 zabezpečovali základné a špecializované knižnično - informačné služby a funkcie, ktoré vyplývali zo základných legislatívnych dokumentov. Ako univerzálne kultúrne inštitúcie plnili poslanie vzdelávania a relaxácie obyvateľov.

Knižnice organizovali kultúrne podujatia nielen v „**Týždni slovenských knižníc**“, ale počas celého roka. MsK v Revúcej sa zapojila do realizácie celoslovenského projektu **Les ukrytý v knihách** pri príležitosti Medzinárodného roka lesov.

Už tradičný „Deň otvorených dverí“ využili v Mestskej knižnici v Jelšave na propagáciu knižnice a jej činnosti. Informovali tak verejnosť o možnostiach využitia voľného času a svojich aktivitách. Zapájaním sa do celoslovenských podujatí sa snažili zaujať a získať nových používateľov svojich služieb. Toto svoje poslanie plnili v regióne so slabo vyvinutým ekonomickým zázemím s vysokým percentom nezamestnanosti. Ich činnosť bola podmienená finančnými možnosťami a ochotou zriaďovateľov.

Mestská knižnica Samuela Reussa v Revúcej propagovala svoju činnosť v periodiku Revúcke listy. Mestská knižnica v Jelšave informovala o svojej činnosti na stránkach mesačníka Jelšavan.

Verejné knižnice okresu Revúca zaznamenali pokles v hlavných sledovaných ukazovateľoch:

- **knižničný fond: pokles o 1 106 kn.j** oproti predchádzajúcemu roku., kúpou získali knižnice o **74 kn.j. menej a darom o 1 032 kn.j. menej** ako v roku 2010.

- **výpožičky: pokles o 1 399**

- **používatelia : pokles o 337**

Knižnice okresu Revúca vynaložili na nákup knižničného fondu sumu **5 263,20 €**, čo je o 1 281,91 € viac ako v roku 2010.

2. Riadenie, organizačné a personálne zabezpečenie úloh

Riadenie a odmeňovanie mestských a obecných knižníc zabezpečovali mestské a obecné úrady.

V okrese Revúca sa nachádza **42 obcí**, v ktorých žilo v roku 2011 **40 406 obyvateľov**, z toho **knižnice boli zriadené v 21 obciach** vrátane miest s počtom 33 401 (počet obyv. len vo fungujúcich knižniciach bolo **30 451**).

Stav knižníc v roku 2011: spolu 21 knižníc

3 mestské knižnice (Revúca, Jelšava, Tornaľa),

1 obecná knižnica s profesionálnym pracovníkom (Gemerská Ves)

17 obecných knižníc s neprofesionálnymi pracovníkmi.

1. Obecná knižnica v Muránskej Dlhej Lúke – zrušená (zlúčená so školskou knižnicou).

V roku 2011 sa Obecná knižnica v Muránskej Dlhej Lúke zlúčila so školskou knižnicou, takže obecná knižnica sa oficiálne zrušila a ďalej bude fungovať a vykazovať svoju činnosť Školská knižnica v Muránskej Dlhej Lúke.

Činnosť knižníc závisela od starostlivosti a záujmu obecných zastupiteľstiev, od finančných možností daného regiónu.

V roku 2011 stagnácia knižníc dosiahla 28,57 %. **Stagnovalo celkom 6 knižníc**, pričom stagnácia sa opakuje v prevažnej miere stále v tých istých knižniciach.

(Držkovce, Magnezitovce, Rašice, Ratková, Sása, Sirk.). Dôvody stagnácie boli predovšetkým demografický vývin obyvateľstva a tiež nedostatočný záujem zo strany obecných zastupiteľstiev, nedostatok finančných prostriedkov na celkovú prevádzku knižnice, na nákup knižničných fondov, čoho dôsledkom sú zastaralé fondy knižníc a tiež nezáujem obyvateľov o knižnicu a jej služby.

Zo **17** obecných knižníc s neprofesionálnymi pracovníkmi (z toho **11** fungujúcich) v roku 2011 **dostalo odmenu za vykonanú prácu 9 knihovníkov** (Levkuška, Lubeník, Mokrú Lúka, Muráň, Muránska Huta, Nandraž, Ploské, Rákoš a Revúcka Lehota). V dvoch neprofesionálnych knižniciach boli knihovníckou činnosťou poverení tak ako v roku 2010 aktívni pracovníci (Kameňany, Turčok), ktorých platili úrady práce, takže obecné úrady im nemohli vyplatiť odmenu.

Mestské a obecné knižnice okresu Revúca metodicky usmerňovala Knižnica Mateja Hrebendu v Rimavskej Sobote, nakoľko v okrese nie je vytvorená knižnica s okresnou pôsobnosťou. Išlo hlavne o pomoc pri základnej evidencii, revízii a inštrukcie o využiteľnosti podávania projektov z DS MK SR na nákup literatúry a informačných technológií pre knižnice okresu. Metodička uskutočnila 28 metodických návštev – prevažne v stagnujúcich knižniciach na jednanie so starostami, alebo zástupcami obecných úradov o odstránení dlhodobej stagnácie.

Štruktúra verejných knižníc v okrese Revúca

Ukazovateľ	mer.j.	2010	2011
Mestské knižnice	knižnica	3	3
Obecné s prof. pracovníkom	knižnica	2	1
Obecné s neprof. pracovníkom	knižnica	17	17
Zrušené	knižnica		1
Spolu	knižnica	22	21

3. Vnútoraná kontrola

Vnútoraná kontrola v mestských a obecných knižniciach okresu Revúca bola vykonávaná v zmysle Zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. o Kontrole v štátnej správe, ktorú vykonávali zriaďovatelia.

II. STAV KNIŽNIČNÉHO FONDU

Tabuľka č.1

Ukazovateľ	mer.j	2010	2011
KNIŽNIČNÝ FOND	kn.j.	159 601	145 751
z toho : knihy a viaz.periodiká	kn.j.	157 789	144 240
špeciálne dokumenty	kn.j.	1 812	1 511
z.toho: odborná lit.pre dospelých	kn.j.	39 904	35 685
krásna lit. pre dospelých	kn.j.	72 935	66 985
odborná lit.pre deti	kn.j.	5 456	5 241
krásna lit.pre deti	kn.j.	41 306	37 840
Počet titulov odoberaných periodík	kn.j.	32	24
Prírastky spolu	kn.j.	2 238	1 132
z toho: kúpou	kn.j.	628	554
darom	kn.j.	1 610	578
inou formou (bezodplat. prevodom)	kn.j.	0	0
Úbytky	kn.j.	960	644
Počet zv. na 1 obyvateľa	kn.j.	3,71	3,61
Počet zv. na 1 čitateľa	kn.j.	72,02	77,57
Index obratu	kn.j.	0,33	0,36
Kn.j.spracované automatizovane	kn.j.	27 995	30 321
Finanč. prostr.použité na nákup KF	€	3 981,29 €	5 263,20
Finanč. prostr. na nákup na 1 obyv.	€	0,09 €	0,13 €

Doplňovanie knižničných fondov v roku 2011 knižnice okresu Revúca vykonávali samostatne. Do knižnic regiónu **pribudlo spolu 1 132 knižničných jednotiek**, z toho kúpou 554kn.j. a darom 578 kn.j. čo spolu s periodikami činilo sumu 5 263,20 € V porovnaní s rokom 2010 knižnice získali **o 1 106 kn.j. menej**, z toho kúpou o 74 kn.j. menej a darom o 1 032 kn.j. menej. Celkom **na nákup** knižničných fondov knižnice investovali **o 1 281,91 € viac ako v roku 2010.**

Na 1 obyvateľa okresu pripadlo **3,61 kn. j.**,

na 1 potenciálneho používateľa (súčet obyvateľov obcí, v ktorých sa knižnice nachádzajú a fungujú **30 451**) 4,79 kn.j., počet zv. na **1 čitateľa 77,57.**

Úbytky knižničných jednotiek boli spolu **644** kn.j.

Z 21 knižníc okresu Revúca poskytli mestské a obecné úrady **finančné prostriedky na nákup knižničných fondov 9 knižniciam t.j. 42,86 %**. Ostatné knižnice (12 knižníc- z toho 6 stagnujúcich a 6 fungujúcich) finančné prostriedky na nákup knižničných fondov nedostalo. (Držkovce, Levkuška, Lubeník, Magnezitovce, Muránska Huta, Nandraž, Ploské, Rašice, Ratková, Sása, Sirk, Turčok).

III. VÝPOŽIČKY, POUŽÍVATELIA

Tabuľka č.2

Ukazovateľ	mer.j.	S 2010	S 2011
Výpožičky spolu	kn.j.	53 319	51 920
z toho absenčné	kn.j.	48 881	47 644
prezenčné	kn.j.	4 438	4 276
Z toho:			
n odborná pre dospelých	kn.j.	8 613	8 565
n krásna pre dospelých	kn.j.	27 200	29 403
n odborná pre deti	kn.j.	3 235	2 154
n krásna pre deti	kn.j.	8 627	6 336
n periodiká	kn.j.	5 644	5 462
Špeciálne dokumenty	kn.j.	14	4
MVS iným knižniciam	kn.j.	2	4
MVS z iných knižníc	kn.j.	512	392
MMVS z iných	kn.j.	-	-
Počet výpožičiek na 1 obyvateľa	kn.j.	1,24	1,28
Počet výpožičiek na 1 čitateľa	kn.j.	24,06	27,63
Celková plocha knižníc v m ²	m ²	1 227,10	1 140,50
z toho: priestory pre použív.m ²	m ²	1 067,50	992,50
Prevádzkové hodiny pre verejnosť	hod.	172,50	162
Registrovaní používatelia	osoba	2 216	1 879
z toho: deti do 15 rokov	osoba	553	436
Návštevníci spolu	osoba	24 932	22 472
Potenciálni používatelia	osoba	31 468	30 451
Percento čitateľov z počtu obyv.	%	5,14	4,65

Hlavné sledované číselné ukazovatele v knižniciach okresu Revúca v porovnaní s rokom 2010:

výpožičky zaznamenali pokles o 1 399 a používatelia o 337.

Stav výpožičiek podľa tematických skupín:

- odborná pre dospelých: pokles o 48 výpožičiek
- krásna pre dospelých: nárast o 2 203 výpožičiek
- odborná pre deti: pokles o 1 081 výpožičiek
- periodiká: pokles o 182 výpožičiek
- špeciálne dokumenty: pokles o 10 výpožičiek
- MVS z iných knižníc: pokles o 120 výpožičiek.

Nárast výpožičiek zaznamenali:
mestské knižnice: o 2 785 výpožičiek,

Pokles zaznamenali **profesionálne knižnice:** o 2 434 výpožičiek (evidujeme len 1 ObK s PZ).

Neprofesionálne knižnice zaznamenali pokles výpožičiek o 1 750.

U používateľov nastal **pokles o 337** používateľov.
Mestské knižnice zaevidovali o 207 aktívnych používateľov menej,
profesionálne knižnice o 58 menej,
neprofesionálne o 72 menej.

Na 1 obyvateľa okresu knižnice pripadlo 1,28 výpožičiek a 1,71 výpožičiek na obyvateľa (30 451 obyv. vo fungujúcich knižniciach). Dosiahli 4,65 % čitateľov z počtu obyvateľov okresu a 6,17 % čitateľov z počtu obyvateľov v ktorých sa knižnice nachádzajú a fungujú.

IV. BIBLIOGRAFICKÁ, DOKUMENTAČNÁ A INFORMATICKÁ ČINNOSŤ

Bibliografickú činnosť vykonávali mestské knižnice okresu Revúca. Len Mestská knižnica v Jelšave si evidovala poskytnuté registrované bibliografické a faktografické informácie, ktorých poskytla 35.

V. METODICKÁ A KOORDINAČNÁ ČINNOSŤ

Metodickou činnosťou pre knižnice okresu Revúca je poverená Knižnica Mateja Hrebendu v Rimavskej Sobote, ktorá činnosť knižníc vyhodnocuje v materiáli Vyhodnotenie činnosti knižníc v okrese Revúca.

V roku 2011 bolo v okrese Revúca vykonaných **28** metodických návštev, zameraných na dopĺňovanie, spracovanie knižničných fondov, pomoc pri vedení základných knižničných evidencií, inštrukcie k revíziám, a hlavne na jednania so starostami v obciach stagnujúcich knižníc za účelom odstránenia dlhodobej stagnácie obnovením činnosti knižnice, alebo jej zrušením.

VI. PRIESKUMNÉ, VÝSKUMNÉ A PLÁNOVANÉ INDIVIDUÁLNE ÚLOHY

Prieskumné a výskumné úlohy v knižniciach okresu Revúca neboli vykonávané.

VII. EDIČNÁ ČINNOSŤ

Edičnú činnosť v roku 2011 knižnice okresu Revúca v štatistických výkazoch nevykázali.

VIII. STAV ELEKTRONIZÁCIE A INFORMATIZÁCIE

Stav informačných technológií v roku 2011 v okrese Revúca:

- osobných PC spolu: 22

- z toho s internetom pre verejnosť: 16

Počítačovou technikou v okrese disponujú 4 knižnice. MsK S. Reussa v Revúcej vlastní 2 počítače z toho 1 server, 1 PC na spracovanie knižničného fondu v programe LIBRIS,

MsK Jelšava vlastní 10 počítačov pripojených na internet - z toho na **8 PC verejného internetu** (prepožičaných) zaznamenali

MsK Tornaľa vlastní 4 počítače z toho 3 s internetom, ktoré slúžia verejnosti .

Obecná knižnica s profesionálnym pracovníkom v Gemerskej Vsi vlastní **5** počítačov s pripojením na internet, ktoré slúžia používateľom.

IX. VYHODNOTENIE ODBORNÝCH PODUJATÍ

Odborné knihovnícke podujatia v okrese Revúca neboli v roku 2011 organizované.

X. KULTÚRNO-SPOLOČENSKÁ ČINNOSŤ

Knižnice okresu Revúca zorganizovali spolu pre svojich používateľov **143 kultúrno-výchovných podujatí, na ktorých sa zúčastnilo spolu 2 862** návštevníkov.

Informačnej príprave bolo venovaných 35 hodín. Mestské knižnice (Revúca, Jelšava, Tornaľa) zorganizovali 133 podujatí, z toho 32 hodín informačnej prípravy s počtom 2618 účastníkov.

3 podujatia zorganizovala Obecná knižnica s profesionálnym pracovníkom v Gemerskej Vsi, na ktorých sa zúčastnilo 130 návštevníkov a 7 obecné knižnice s neprofesionálnymi pracovníkmi, z toho boli 3 hodiny informačnej prípravy a zúčastnilo sa na nich 114 návštevníkov.

Podujatia boli organizované na propagáciu vlastnej činnosti, ako i na propagáciu rôznych kultúrno spoločenských udalostí a významných regionálnych osobností, poskytovanie svojich služieb a získanie tak nových používateľov do všetkých knižníc.

Mestská knižnica S. Reussa v Revúcej svoju činnosť v roku 2011 zamerala na plnenie úloh, ktoré vyplývali z jej základných legislatívnych dokumentov, ako univerzálna knižnica, kultúrna a vzdelávacia inštitúcia zabezpečovala základné i špecializované knižnično-informačné služby pre svojich používateľov - formou literárnych dopoludní, vedomostných súťaží, besied a hodín informačnej prípravy.

Spolu zorganizovali **106** kolektívnych podujatí, ktorých sa zúčastnilo 1 832 návštevníkov. Z toho bolo 15 hodín informačnej prípravy.

Najzaujímavejšími podujatiami Mestskej knižnice Samuela Reussa v Revúcej v roku 2011 boli:

- **Hovoriace písmenká** – pre ZŠ – **medailón Ľudmily Podjavorinskej** a vyhlásenie výtvarnej súťaže **Draky v rozprávke**
- **Les ukrytý v knihe** – propagácia a beseda s členom turistického oddielu
- dramatizácia rozprávky **Daniela Heviera**
- kvíz **Správne dievča, správny chlapec** – pre stredoškolákov
- prednášky **Literárna veda** a **Vznik knihy** pre stredoškolákov
- portrét spisovateľa Tomáša Janovica – pre ZŠ
- rozprávky pri vianočnom stromčeku – pre deti MŠ

O kultúrno-vzdelávacích podujatiach uskutočnených knižnicou a o knižných novinkách zakúpených do MsK informovali obyvatel'ov mesta prostredníctvom **Revúckych listov**.

Aktivity knižnica prezentuje vo vitríne, ktorá je umiestnená pred budovou MsKS v Revúcej.

Kultúrno-výchovné podujatia Mestskej knižnice v Jelšave boli v roku 2011 zamerané na vzdelávanie detí a žiakov v oblastiach knihovnícko-informatickej a literárnej formou literárnych a informatických priprav, exkurzií, besied, výstav a súťaží. Mestská knižnica pripravila pre svojich používateľov **17** kolektívnych podujatí, z toho **11** hodín informačnej prípravy. Podujatí sa zúčastnilo spolu **422** návštevníkov.

Zo zaujímavých podujatí:

- **Deň otvorených dverí** – výklad o knihách a knižnici, jej službách a možnostiach oddychu v knižnici
- Knižnica očami detí – výstavka výtvarných prác detí – 5. ročník výtvarnej súťaže
- vedomostná súťaž o vzniku písma, tlače a kníh – uverejnená v mesačníku Jelšavan – žrebovanie víťazov za účasti členov Klubu dôchodcov
- „**Už viem kde a už viem ako**“ – zábavno - náučné podujatie pre ZŠ a MŠ
- **Rozprávkový vláčik do zázračnej krajiny Poznatkovo** – pre deti MŠ
- **Knižnica očami detí** - výtvarná súťaž detí s vyhodnotením

Knižnica pravidelne aktualizuje nástenné tabule - výročia osobností regiónu a v odd. pre deti a mládež literárne okienko "Tvorcovia detskej knihy"- kde čitateľom pripomínajú výročia známych slovenských spisovateľov. Súčasťou literárneho okienka je výstavka noviniek literatúry, ktorá sa mesačne tematicky obmieňa.

Mestská knižnica v Tornali zorganizovala 10 kolektívnych podujatí, z toho 6 hodiny informačnej prípravy a zúčastnilo sa na nich spolu 364 návštevníkov.

Profesionálna knižnica v Gemerskej Vsi zorganizovala 3 kolektívne podujatia, na ktorých sa zúčastnilo 130 návštevníkov.

Neprofesionálne obecné knižnice pripravili spolu 7 podujatí a zúčastnilo sa na nich 114 návštevníkov. (Levkuška 5 poduj. + 62 návštevníkov a Muráň 2 poduj. + 52 návštevníkov).

XI ZÍSKANÉ GRANTY A SPONZORSTVO

V roku 2011 knižnice okresu Revúca nezískali z DS MK SR finančné prostriedky.

Mestské aj profesionálna knižnica okresu Revúca sa každoročne pokúšajú o získanie finančných prostriedkov z dotačného systému, nie každý rok sa im však podarí uspieť.

XII. SPOLUPRÁCA S INÝMI SUBJEKTAMI A ORGANIZÁCIAMI

V roku 2011 knižnice okresu Revúca spolupracovali pri organizovaní kultúrno – spoločenských podujatí so všetkými kultúrnymi zariadeniami a školami všetkých typov v mestách a obciach, kde pôsobia a snažili sa tak získať nových návštevníkov a používateľov svojich služieb.

V Rimavskej Sobote, 1.3.2012

Vypracovala: Anna Kuricová

PhDr. Táňa Mikitová
riaditeľka